

[Bilgrav-Nielsen]

Det var meget klare synspunkter, det var en klar vedtagelse. Ikke desto mindre oplevede vi, at NATO kort efter besluttede sig for at forøge militæruddgifterne med 3 pct. pr. år i en række år. Det samme gjorde man kort efter i Warszawapagten.

I det radikale venstre mener vi nu, at tiden må være inde til, at nogen tør sige nej til denne kaprustning. Vi har set, at Rumænien har sagt nej i Warszawapagten. Vi mener, at Danmark også bør vise vej inden for NATO-pagten ved at turde sige nej.

Uanset beslutningen i FN er situationen den, at man i 1980 regner med at komme op på samlede beløb til militæret på 500 mia dollars. Samtidig ser vi, at realværdien af hjælpen til udviklingslandene falder.

Vi mener, Danmark skal være solidarisk over for de beslutninger, vi er med til at træffe, også i FN, og jeg viger ikke tilbage fra at sige, at beslutningen i NATO om at forøge militæruddgifterne var et forræderi imod beslutningen i FN. Jeg vil godt her citere Viggo Hørup, som jo brugte meget stærke udtryk om dette med militarismen. Jeg vil ikke påstå, at der i dag findes mennesker, hverken her i tinget eller uden for, som har ønsket om stærkere militær som en livssag – det var det, Hørup talte om – men jeg tror, årsagen til, at vi ikke er kommet længere med begrænsningen, årsagen til, at militæruddgifterne fortsat stiger, og at rustningerne stiger verden over, er, at der er for få, der har gjort kampen mod militarismen til en livssag.

Det, vi diskuterer i dag, er mere konkret spørgsmålet om Danmarks forstærkningspolitik. Jeg synes, det er for let at komme om ved den debat ved at sige, at vi har jo i 1973 truffet en beslutning om, at vi i fredstid bedst muligt skal forberede os på at modtage forstærkninger i krigstid, for det indebærer da ikke, at man bare kan eskalere forstærkningspolitikken. Det må indebære, at de nye foranstaltninger, man eventuelt vil indføre, skal besluttes politisk.

Nu ved vi meget konkret, hvad det er, man tænker på med hensyn til en ny forstærkningspolitik. Det har været trukket klart frem her i dag, måske klarest af hr. Palle Simonsen. Der er tale om en ny form for forstærkningspolitik, hvorved man i fredstid vil oplægge materiel i betydeligt omfang til landstyrker.

Det er mig komplet umuligt at forstå, at nogen kan mene, at der ikke er sammenhæng mellem en kommende forsvarsordning og så den omstændighed, at vi måske skal til at opbygge militærdepoter indeholdende materiel til en 15.000, 16.000, 20.000, 30.000 udenlandske soldater. Det mener jeg har en vis betydning i forhold til en kommende dansk forsvarsordning – for at sige det mildt.

Hvad er det i princippet, vi er i færd med? Jeg mener, at hvis man går ind for en sådan udvidelse af forstærkningspolitikken, så er der tale om, at man anfægter det grundlag, Danmark blev medlem af NATO på i 1949, og jeg vil gerne dokumentere min påstand.

I udenrigsministeriets redegørelse for dansk sikkerhedspolitik 1948–1966, bind II, bilagshæftet, kan vi se, med hvilke argumenter det danske forslag til rigsdagsbeslutning om dansk tiltrædelse til NATO blev forelagt her i folkettinget. Det var udenrigsminister Gustav Rasmussen, der fremsatte forslaget, og han sagde udtrykkeligt – jeg vil gerne citere fra bind II af udenrigsministeriets redegørelse, side 123 – følgende:

»Det spørgsmål har været rejst, om Danmark i kraft af sine forpligtelser efter artikel 3 til at deltage i fælles bestræbelser til udvikling af deltagerlandenes kollektive evne til imødegåelse af væbnet angreb kan ventes at blive stillet over for krav om at overlade fremmede magter militærbaser i fredstid. Hertil kan jeg svare med bestemthed, at der ikke vil blive spørgsmål om at oprette fremmede baser i Danmark.«

Jeg må forstå det som en konstatering af to ting, dels at der ikke i pagten er grundlag for at kræve baser i Danmark for udenlandske styrker, dels at den socialdemokratiske regering heller ikke ønskede at anmode om baser for fremmede styrker i Danmark. Skal vi opbygge depoter til de betydelige hærstyrker, der har været tale om, er der tale om baser for fremmede styrker, om end de er ubemandede i første omgang. Der er tale om baser.

Hvis vi går ind på det, så anfægter vi et andet grundlag, som blev forelagt, da Danmark skulle tiltræde NATO-pagten, nemlig det tilsagn, som udenrigsministeren i samme tale gav om, at Danmark selv som medlem kunne bestemme, hvornår en konflikt var af en sådan karakter, at Danmark burde blande